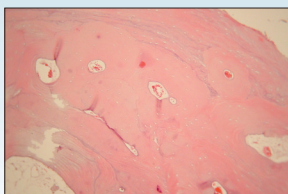

Bone lesions of the jaws

E. Piperi¹, K. Tosios¹, A. Sklavounou¹

In addition to odontogenic cysts and tumors, a wide range of lesions of dysplastic, neoplastic, reactive and genetic nature as well as lesions of an as yet unknown origin may also manifest in the bones of the jaws.

Exostoses (tori) are lesions of dysplastic origin that manifest as unilateral or bilateral, solitary or multiple localized bony protuberances. They are usually a random clinical finding in adults and do not require treatment, unless differential diagnosis is problematic or functional problems occur.

Benign neoplasms of the jaws (osteoma, osteoid osteoma, osteoblastoma) are slowly growing lesions characterized by bone formation. In contrast, malignant neoplasms (osteosarcoma, chondrosarcoma, Ewing's sarcoma) are invasive lesions that manifest as rapidly growing swellings, often accompanied by tooth mobility, pain, paresthesia or even pathological fractures.

Benign fibrous-osseous lesions (fibrous dysplasia, osseous dysplasia/ cementosseous dysplasia, ossifying fibroma) encompass a group of disorders with variable aetiology characterized by the replacement of normal bone by fibrous connective tissue and dysplastic bone. These lesions share similar microscopic features and as such, diagnosis is based on the correlation of both clinical and radiological findings.

Central giant cell granuloma is a benign, reactive lesion that manifests as a unilocular or multilocular radiolucent lesion, characterized histologically by the presence of multinucleated giant cells of the osteoclast type. Genetic diseases affecting the jawbones (cherubism, osteopetrosis, osteogenesis imperfecta) comprise a heterogeneous group of disorders that show a variety of clinical and radiological features, depending on the nature and type of the disease. Paget's disease of the bone on the other hand is a chronic disease of unclear etiology characterized by deformation of the affected bones.

Knowledge of the wide range of diseases that may manifest in the jaw bones as well as of their clinical and pathological characteristics is essential for early diagnosis and treatment.

Key words: jaws, exostosis, fibro-osseous lesions, bones, osteosarcoma

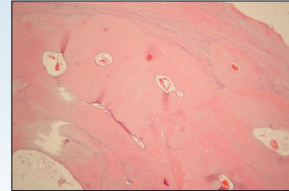
Odontostomatological Progress 2018, 72 (2): 288-309

1. DDS, MS, Dr.Dent

Department of Oral Medicine and Oral Pathology, School of Dentistry, National and Kapodistrian University of Athens, 2 Thivon Str., Goudi, 115 27 Athens

Νοσήματα των οστών των γνάθων

Ε. Πιπέρη¹, Κ. Τόσιος², Α. Σκλαβούνου³

Εκτός από τις βλάβες οδοντογενούς προέλευσης (οδοντογενείς κύστεις, οδοντογενείς όγκοι), στα οστά των γνάθων μπορεί να εκδηλωθεί ένα ευρύ φάσμα παθολογικών οντοτήτων δυσπλαστικής, νεοπλασματικής, αντιδραστικής ή γρενετικής αρχής, καθώς και νοσήματα άγνωστης μέχρι σήμερα αιτιολογίας.

Οι εξοστώσεις αποτελούν δυσπλαστικές αρχής βλάβες, οι οποίες εκδηλώνονται ως ετερόπλευρες ή αμφίπλευρες, μονήρεις ή πολλαπλές εντοπισμένες οστικές προπέτειες. Αποτελούν συνήθως τυχαίο κλινικό εύρημα σε ενήλικα άτομα και δεν χρήζουν αντιμετώπισης εκτός των περιπτώσεων που τίθεται πρόβλημα διαφορικής διάγνωσης ή δημιουργούν λειτουργικά ενοχλήματα.

Τα καλοήθη νεοπλάσματα των γνάθων (οστέωμα, οστεοειδές οστέωμα, οστεοβλάστωμα) αναπτύσσονται αργά και χαρακτηρίζονται από σχηματισμό οστού. Αντίθετα, τα κακοήθη νεοπλάσματα (οστεοσάρκωμα, χονδροσάρκωμα, σάρκωμα Ewing) συνιστούν χωροκατακτητικές εξεργασίες που εκδηλώνονται με τη μορφή ταχέως αναπτυσσόμενης διόγκωσης που μπορεί να συνοδεύεται από κινητικότητα δοντιών, πόνο, παραισθησία ή παθολογικό κάταγμα.

Οι καλοήθειες ινο-οστικές βλάβες (ινώδης δυσπλασία, περιαικρορριζική οστική δυσπλασία, οστεοπλαστικό ή οστεοποϊό ίνωμα,) συνιστούν μία ομάδα νόσων ποικίλης αιτιολογίας που χαρακτηρίζονται από αντικατάσταση του φυσιολογικού οστού από ινώδη συνδετικό ιστό και δυσπλαστικό οστούν. Οι βλάβες αυτές παρουσιάζουν παρόμοια ιστολογικά χαρακτηριστικά και για τη διάκρισή τους είναι καθοριστικός ο συνδυασμός των κλινικών και απεικονιστικών ευρημάτων.

Το κεντρικό ριζαντοκυτταρικό κοκκίωμα αποτελεί αντιδραστικής φύσης καλοήθη βλάβη που εμφανίζεται ως μονόχρωμη ή πολύχρωμη ακτινοδιάγραση και χαρακτηρίζεται ιστολογικά από την παρουσία πολυπύρηνων ριζαντοκυττάρων του τύπου του οστεοκλάστ. Τα γρενετικά νοσήματα που προσβάλλουν τα οστά των γνάθων (χερουθισμός, οστεομαρμάρωση, ατελής οστεογενεσία) αποτελούν μία ετερογενή ομάδα διαταραχών που εμφανίζει ποικίλη κλινική και ακτινογραφική εικόνα αναλόγως της φύσης και της μορφής της νόσου, ενώ η νόσος Paget των οστών είναι μία άγνωστη αιτιολογίας οντότητα που χαρακτηρίζεται από παραμορφωτικές βλάβες των οστών.

Η γνώση του εύρους των νοσημάτων που μπορεί να εμφανισθούν στα οστά των γνάθων και των κλινικοπαθολογικών τους χαρακτηριστικών είναι απαραίτητη για την έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπισή τους.

Λέξεις ευρητήριο: γνάθοι, εξόστωση, ινο-οστικές βλάβες, οστά, οστεοσάρκωμα

Οδοντοστοματολογική Πρόοδος 2018, 72 (2): 288-309

1. Επίκουρη Καθηγήτρια
2. Αναπληρωτής Καθηγητής
3. Καθηγήτρια και Διευθύντρια Εργαστηρίου

Εργαστήριο Στοματολογίας, Τομέας Παθολογίας και Χειρουργικής Στόματος, Οδοντιατρική Σχολή Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Θηβών 2, Γουδή, 115 27 Αθήνα